

MTÜ Kodukant Läänemaa strateegia aastateks 2023-2027+

1. Strateegia meetme nimetus

Meede 4: Sotsiaalteenuste arendamine

2. Meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Tegevuspiirkonnas on mitmeid sihtrühmi, kes kannatavad isoleerituse, üksinduse või ebaproportsionaalselt suure hoolduskoormuse all, sh **vanemaealised** ja **erivajadustega inimesed** ning **omasteholdajad**.

Tegevuspiirkonna elanikkond on vananev, probleemiks on **vanemaealise** elanikkonna sotsiaalne isolatsioon. Hajaasustusest tingitult on vanemaealiste inimeste ligipääs teenustele ja aktiveerivatele tegevustele, sh huvitegevusele, piiratud. Vanemaealiste kaasatus vabatahtlikku tegevusse ja (sotsiaalsesse) ettevõtlusesse on vähene, arendamist vajab põlvkondadevaheline koostöö.

Erivajadusega inimeste arv Eestis kasvab, mis on tingitud nii elanikkonna vananemisest kui ka **erivajaduste** sagenemisest noorte ja keskealiste seas. 2022. aasta "Elanikkonna hoolduskoormuse uuringu" põhjal tegeleb hooldamisega 15% vähemalt 16-aastastest Eesti elanikest (Läänemaal 12% ja Pärnumaal 13%). Suur osa hoolduskoormusest lasub hooldatava lähedastel. 11% hooldajatest hooldab lapsi (alla 16-aastased), 28% tööelisi (16-64 aastased) ja 75% pensioniealisi (65-aastased ja vanemad), sh võib hooldajal olla mitmes vanuserühmas hooldatavaid.

Suurenenud on vajadus kvaliteetsete pikaajalise hoolduse teenuste järele. Nende kättesaadavus on aga ebapiisav, mistõttu jäävad **omasteholdajad** sageli tööturult eemale. Hoolduskoormuse tõttu kannatab sageli omasteholdajate majanduslik toimetulek, eneseteostus, lähisuhted, füüsiline ja vaimne tervis.

Ühiskondliku teadlikkuse tõstmine on oluline osa sotsiaalprobleemide ennetamisel ja abivajajate tõhusamal toetamisel. Võtmeküsimuseks on valdkondade- ja sektoritevahelise koostöö arendamine, sh koostöö kogukondade, vabaühenduste ja huvigruppidega.

Nende probleemide leevendamiseks rakendatakse perioodil 2023–2027 lisaks LEADER-meetme vahenditele ka Euroopa Sotsiaalfondi omi. Meetmega adresseeritakse mõlemat sekkumise eesmärki:

- pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine;
- inimväärikuse tagamine ning sotsiaalse kaasatuse suurendamine.

3. Meetme eesmärk

Eesmärk 4.1: Tagatud on teenused ja tugitegevused väärikaks ning aktiivseks vananemiseks.

Eesmärk 4.2: Erivajadusega inimeste ja omastehoolajate toimetulek ning sotsiaalne kaasatus on paranenud.

Eesmärk 4.3: Kogukondade teadlikkus ja valmisolek abivajavate inimestega tegelemiseks on tõusnud.

Eelistatakse projekte, mis lisaks meetme peamistele eesmärkidele vastavad ka strateegia **horisontaalsetele eesmärkidele:**

- keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamine;
- innovaatiliste lahenduste rakendamine¹;
- koostöövõrgustike loomine ja arendamine;
- noorte aktiivsuse tõstmine².

4. Toetatavad tegevused

Toetatavad tegevusvaldkonnad:

- vanemaealistele inimestele³ parema ligipääsu tagamine teenustele ja aktiveerivatele tegevustele;
- vabatahtlikkuse ja sotsiaalse ettevõtluse soodustamine vanemaealiste inimeste seas;
- puudega ja erivajadusega⁴ inimeste iseseisva toimetuleku toetamine ja võrdsete võimaluste tagamine;
- omastehoolajate, puudega ja erivajadusega inimeste lähedaste toetamine;
- tuge vajavate sihtrühmade olemasolu teadvustamine ühiskonnas ja kogukondade valmisoleku kasvatamine nendega teadlikult tegelemiseks;
- tugigruppide ning katusorganisatsioonide tegevuse arendamine.

Mitteabikõlblikud tegevusvaldkonnad:

- riigi või KOV-i poolt pakutavad sotsiaal- ja tervishoiuteenused ning tööturumeetmed, välja arvatud juhul, kui tegevused loovad juba olemasolevatele teenustele lisandväärtust.

Abikõlblikud kulud

Abikõlblikud on vältimatult vajalikud kulud miniprojekti eesmärgi saavutamiseks, sh:

- koolituse, seminari, teabepäeva, õppereisi ja muu samalaadse ürituse korraldamise kulud;
- uuringu ja eksperthinnangu tellimise kulud;
- tugitegevuste ja uuenduslike lahenduste väljatöötamise ning piloteerimise kulud;
- valdkonna spetsialistide kaasamise ja nõustamistegevusega seotud kulud;
- teabematerjali koostamise ja väljaandmise kulud;
- riigisisel ja välisriigis toimival seminaril, konverentsil, messil või õppereisil osalemise kulud, sealhulgas osavõtutasu ning lähetuskulud;

¹ Innovaatilised lahendused on uued ja loovad meetodid, tehnoloogiad või lähenemisviisid, mis aitavad oluliselt kaasa konkreetse probleemi lahendamisele või valdkonna arendamisele.

² Noorte aktiivsuse tõstmise all mõeldakse projekte, kus noored (vanuses kuni 30 kaasaarvatud) on kas ise projekti vedajad (taotlevad toetust) või on projekti tegevused neile suunatud.

³ Vanemaealine inimene – inimene vanuses 55+.

⁴ Erivajadusega inimene – inimene, kellel on füüsiline või psüühiline kõrvalekalle, mille tõttu ta vajab kõrvalabi.

- koostöötegevuste⁵ elluviimise ja kavandamise kulud;
- ligipääsetavuse parandamise kulud, sh viipekeele tõlge või kirjutustõlge kuulmispuudega inimestele;
- projektijuhi töötasu, va kui projektijuht on ametnik või avalikus teenistuses töötav töötaja, kelle tööülesanded on sarnased toetatava tegevusega;
- asjakohased sõidukulud;
- projektiga otseselt seotud tegevuskulud kuni 20% projekti kogueelarvest;
- ESF+ sümboolika kulud;

Mitteabikõlblikud kulud:

- investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, sh maa, kinnisvara ja taristu ostmise kulud;
- püsikulu tüüpi kulud.

5. Sihtrühm

Meetme sihtrühmaks (lõppkasusaajaks) on MTÜ Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonna:

- vanemaealised elanikud 55+;
- erivajadusega elanikud 16+;
- omastehooldajad 16+;
- elanikud 16+ ühiskondlikku teadlikkust ja kogukondade valmisolekut tõstvate projektide puhul.

6. Nõuded miniprojekti toetuse taotlejale ja miniprojekti toetuse saajale

Toetuse saaja on kohalik tegevusrühm MTÜ Kodukant Läänemaa, kes korraldab tegevuste elluviimiseks miniprojektide taotlusvoore.

Nõuded miniprojekti toetuse taotlejale:

- taotleja on ettevõtte, MTÜ (sh KKL), SA, kohalik omavalitsus, kes tegutseb KKL tegevuspiirkonnas ja/või kelle planeeritav tegevus on suunatud meetme sihtrühmale.

Miniprojekti taotlusvooru võib üks taotleja esitada mitu projekti.

Taotlemisel esitatavad dokumendid:

- toetustaotlus KKL poolt ettevalmistatud vormil, kus on mh ära toodud miniprojekti kirjeldus, eelarve ja elluviimise ajakava.
- vähemalt üks hinnapakumine kui miniprojekti käigus soetatava töö, teenuse või väikevahendi maksumus (mitte-käibemaksukohustuslasel käibemaksuga maksumus, käibemaksukohustuslasel käibemaksuta maksumus) on > 1 000 eurot

Nõuded miniprojekti toetuse saajale:

- viib projekti ellu 12 kuu jooksul alates KKL teotuslepingu sõlmimisest;

⁵ Koostöötegevuse korral võib toetatava tegevuse asukoht jääda väljapoole Eestit, piirdudes Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonnaga

- teavitab KKLM-i miniprojekti raames kavandatud üritusest vähemalt 2 nädalat enne selle toimumist;
- esitab KKLM-le projekti tegevusaruande;
- esitab KKLM-le koolituse, seminari, õppereisi või muu samalaadse ürituse puhul ESF+ ja KKLM sümbollikaga varustatud päevakavad ja osavõtjate nimekirjad;
- kasutab sündmuste eelteavitamisel, sündmuste toimumisel ja miniprojekti materjalidel ESF+ ja KKLM logo.

7. Miniprojekti taotluste hindamiskriteeriumid

Miniprojekti taotluste hindamise aluseks on hindamiskriteeriumid, mis on olemuslikult jaotatud kaheks:

1. Taotluse mõjuga seotud kriteeriumid

1.1. Projekti vajalikkuse põhjendatus ja mõju - 20%

Hinnatakse seoseid vajaduste ja kavandatud tegevuste vahel. Kas tegevus toob endaga kaasa positiivse muutuse meetme sihtrühma jaoks.

1.2. Projekti sidusus strateegia meetme eesmärkidega - 20%

Hinnatakse, kas ja kuidas on projekt seotud meetme eesmärkidega – kas ja mil määral aitab projekti elluviimine nende saavutamisele kaasa.

1.3. Projekti panus horisontaalsete eesmärkide saavutamisse - 10%

Hinnatakse, kas projekt panustab:

- keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste rakendamisesse;
- innovatsiooni;
- koostöövõrgustike loomisesse ja arendamisesse;
- noorte aktiivsuse tõstmisesse.

1.4. Projekti tulemuste jätkusuutlikkus - 5%

Hinnatakse, kas projekti tegevused on kestlikud, finantsjärepedivus tagatud, loodud teenus jätkusuutlik.

2. Taotluse kvaliteediga seotud kriteeriumid

2.1. Projekti tegevuskava selgus - 15%

Hinnatakse, kas projekti tegevuskava on läbimõeldud ja tegevused vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks.

2.2. Projekti eelarve selgus ja kulude põhjendatus - 15%

Hinnatakse, kas projekti eelarve on selge ja realistlik (sh kooskõlas projekti sisuga) ja kas tegevused on piisavalt kuluefektiivsed planeeritud tulemuste saavutamiseks.

2.3. Taotleja kogemus ja pädevus - 15%

Hinnatakse, kas taotlejal on varasem kogemus või kvalifikatsioon tegevuse elluviimiseks.

Hindamine toimub skaalal 1–4, kus 4 – väga hea, 3 – hea, 2 – rahuldav, 1 – puudulik. Lisaks rakendatakse taotluste hindamisel lävendit – kui taotlus saab koondindeks⁶ 2,5 või vähem, siis seda ei rahuldata.

8. Miniprojektile makstava toetuse maksimaalne suurus ja määr

Toetuse suurus:

- Minimaalne: 2 000€

⁶ Koondhinne moodustub hindamiskomisjoni liikmete poolt antud hinnete aritmeetilisest keskmisest.

- Maksimaalne: 6 029€, suurprojektidel 12 058€⁷

Toetuse määr: 100%

9. Miniprojektide näitajad ja sihtväärtused

Väljundnäitaja:

- Miniprojektide arv (sh suurprojektid): 38

Tulemusnäitajad:

- Projekti tegevustes osalejate arv: 380
- Ühiskondlikku teadlikkust ja kogukondade valmisolekut tõstvate projektide arv: 5

⁷ Suurprojekt on projekt, millel on märkimisväärne mõju meetme sihtrühmale (nt palju kasusaajaid). Suurprojekti esitamise õiguse otsustab KKLM-i juhatus.